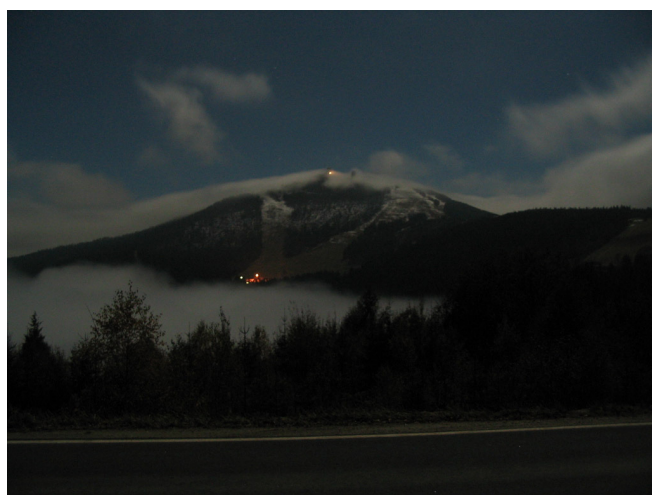

Vydařený zájezd za kometou 17P Holmes do Německa aneb Jasno se nachází za lesem, část první

Kometa 17P Holmes se díky svému superoutburstu, ke kterému došlo v průběhu středy 24. října 2007, stala prakticky ze dne na den objektem číslo jedna pro mnoho astronomů i fotografů. Není se čemu divit. Současné snímky z internetu ukazují kometu jako jeden z nejpodivnějších objektů na obloze. A fakt, že kometa zjasnila více než půlmilionkrát během několika hodin, je vskutku zarážející.

Nad územím České republiky se bohužel meteorologická situace nevyvíjela nijak pozitivně. Během outburstu byla nad naším územím protrhaná oblaka jen lokálně a na velmi krátko. Další dny navíc mrholilo a nízká oblačnost, zdá se, byla udržována na hranicích českými pohořími, takže jedinou šanci kometu spařit jen pár dní po outburstu bylo vyjet za hranice. Podle meteorologického modelu ALADIN takových možností bylo pro pátek 26. října 2007 hned několik. Podle dalšího vývoje jsme se s Daliborem Hanzlem rozhodli zamířit k jihozápadním hranicím, kde se takřka po překročení hraničního přechodu v Železné rudě měla nízká oblačnost protrhat a v oblasti asi několika desítek kilometrů za hranicemi měla být obloha naprosto čistá, jen místy narušená vysokými cirry. Ukázalo se, že model ALADIN nelhal a uskutečnit tento výjezd byl vskutku vynikající nápad.

Z Pardubic jsem vyrazil v pátek kolem 17. hodiny a s Daliborem jsme se sešli před nádražím v Havlíčkově Brodě jen pár minut po osmé. Pak už hurá po dálnici přes Prahu, Plzeň a přes Klatovy do západního cípu Šumavy, který nás uchvátil nejen krásnou krajinou, ale prvními pohledy na skutečně jasnou oblohu a intenzivním měsíčním svitem. Kolem jedenácté noční jsme už stáli u česko-německé hraniční kontroly, kde nás paní celní měla mírně za blázny, když zjistila, že jedeme pozorovat vcelku nalahko. Jen pár kilometrů dále se už otevírala překrásná horská krajina s nočními sněhovými pláněmi a jasná obloha nás naplňovala pocitem nedočkavosti. Nebylo se čemu divit, neboť kometa byla vysoko nad obzorem, takřka v nadhlavníku, takže i přes jasnou oblohu ji během jízdy v autě nebylo možné spatřit.

Ihned jsme zvolili lokalitu poblíž vrcholu Arber (asi 5 km od hranic; s výškou 1456 metrů na mořem). Ukázalo se, že nebylo ani nutné vyjízďet až nahoru, neboť pod lanovkou se nacházela rozsáhlá parkoviště a nedaleko u silnice veliká odpočívadla s překrásným výhledem k obzoru (což pro nás ani nebylo nutné při stávající výšce komety nad obzorem). Jakmile jsme tam zastavili a otevřeli dveře auta, naše pohledy mířily jedi-

ným směrem. Kometa byla tak jasná, že nebylo možné zaváhat (i když pravda – její poloha spolu s její vysokou jasností vytvořila matoucí vzhled souhvězdí Persea, v němž se nacházela).

Dalibor ihned sestrojil a ustavil svůj 0.25m reflektor, na kterém začal pořizovat různé sekvence snímků komety. Samozřejmě by byl hřích nepokochat s jejím vzhledem přes okulár, takže po dokončení první sekvence jsme se rozhodli podívat se na kometu i vizuálně. Musím uznat, že i když jsem tvar komety znal již z nepřeborného množství fotografií na internetu, její vzhled mě překvapil. Kometa měla kontrastně jasné, téměř stelární jádro, ze kterého se odpojoval jakýsi kužel slabší části komy. Celé jádro pak bylo „zabaleno“ do jakéhosi kokonu, který z vnějšku obklopovalo slabé nazelenalé halo. Vypadala jak perla. Vybaven videokamerou jsem se okamžitě rozhodl kometu i natočit na video a ani tento můj krok mě nezklamal.

Další desítky minut pak patřily různým fotografickým pokusům, a to nejen v souvislosti s kometou. Například při pořízení širokého panoramatického snímku s použitím větší (15-ti vteřinové) expozice byl svět na fotografii okolo nás jak ve dne. A to všechno jen díky opravdu intenzivnímu měsíčnímu svitu. Kolem třetí hodiny se však začaly podmínky markantně kazit a ani kometu nebylo možné pořádně zaostřit (i přes její polohu v nadhlavníku). Při pohledu okolo nás jsme zjistili, že se zvedá velmi hustá mlha, takže bylo víceméně jasné, že tímto pozorování končí. I přesto jsme však balili s úsměvy na tvářích, neboť takový pozorovací zážitek v tak krásném přírodním kraji jsme již dlouho nezažili. To dokazuje i pohled na mlhou obtékanou horu Arber, na jejímž vrcholu se nachází dva radary.

Vývoj počasí nad naším územím je bohužel velmi nejistý, ale přeji všem spatřit kometu, protože jde skutečně o zážitek, na který se jen těžko zapomene. Následující dny by pak onen zážitek mohl umocnit ustupující Měsíc, který ještě do neděle bude rušit pozorování, a též rychle a dynamicky se měnící expandující koma.